

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี

พ.ศ. ๒๕๓๘

กรมการพัฒนาชุมชน ได้เริ่มดำเนินงานพัฒนาสตรีในชนบทตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๕ จนถึงปัจจุบัน โดยยึดนโยบายให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีให้มีความพร้อมเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนตัว ชีวิตในครอบครัว และการมีส่วนร่วมในสังคม โดยกระตุ้นให้สตรีมีความคิดริเริ่ม ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีความกระตือรือร้น มีความเชื่อมั่นในตัวเอง สามารถช่วยตนเองและครอบครัวได้ ตลอดจนมีความรู้ในการประกอบอาชีพ และมีส่วนรับผิดชอบในการพัฒนาท้องถิ่น โดยจัดตั้งและพัฒนาองค์กรสตรีในแต่ละระดับ เพื่อเป็นแกนนำในการคิด ตัดสินใจ วางแผน แก้ไขปัญหาชนบทและการพัฒนาสตรี ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบและอนุมัติให้ประกาศใช้ปฏิญญาสตรีไทยอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๓๗ โดยให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร ธุรกิจ สื่อมวลชนและประชาชนร่วมมือกันในการพัฒนาสตรี เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทรวงมหาดไทยจึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาสตรี พ.ศ. ๒๕๓๘”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีมี ๔ ระดับ คือ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด ประกอบด้วยผู้มีตำแหน่งทางการบริหารดังนี้ ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก ประชาสัมพันธ์ และตำแหน่งอื่นตามความจำเป็นและเหมาะสม

ข้อ ๔ คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน เรียกชื่อโดยย่อว่า “กพสม.” ประกอบด้วย สตรีที่ได้รับการคัดเลือกจากประชาชนในหมู่บ้านนั้น มีจำนวนอย่างน้อยห้าคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน โดยให้นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- สำรวจปัญหาความต้องการของสตรีในหมู่บ้าน
- เสนอปัญหาและจัดทำแผนงานโครงการพัฒนาสตรี
- เสนอแผนงาน โครงการแก่คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เพื่อบรรจุในแผนพัฒนาตำบล
- สนับสนุนกิจกรรมในการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน
- ปฏิบัติงานโครงการร่วมกับกลุ่มสตรีในหมู่บ้าน
- จัดทำทะเบียนครุภัณฑ์ขององค์กรสตรีที่รับผิดชอบ
- ติดตามผลและประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน
- จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้านอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๕ คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล เรียกชื่อโดยย่อว่า “กพสต.” ประกอบด้วย ประธาน และกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน หมู่บ้านละสองคน โดยให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมปัญหาและความต้องการของสตรีในตำบล

(๒) วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ แนวทางแก้ไข

(๓) จัดทำแผนงาน โครงการ กิจกรรมนอกเหนือจากที่คณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน เสนอแล้วนำเสนอสภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อบรรจุในแผนพัฒนาตำบล ๕ ปี และแผนพัฒนาตำบลประจำปี

(๔) ประสานงานกับสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล หน่วยงานภาครัฐบาล และเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ ในการพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน รวมทั้ง กิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ในตำบล

(๖) ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาสตรีในตำบล

(๗) ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานและแก้ไขปัญหาคืออุปสรรค

(๘) จัดทำทะเบียนข้อมูลเกี่ยวกับสตรี เด็ก และเยาวชนในตำบล

(๙) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชนในตำบล

(๑๐) ดำเนินงานอื่นตามที่สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลและทางราชการมอบหมาย

(๑๑) จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๖ คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ เรียกชื่อโดยย่อว่า “กพสอ.” ประกอบด้วย ประธาน และกรรมการพัฒนาสตรีตำบล ตำบลละสองคน และสตรีที่ทำประโยชน์ในด้านการพัฒนาสตรี ของอำเภออีกจำนวนห้าถึงสิบคน โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รวบรวมปัญหาและความต้องการของสตรี เด็ก และเยาวชนในอำเภอ

(๒) วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ แนวทางแก้ไข และจัดทำแผนงานโครงการเร่งด่วน หรือ กิจกรรมนอกเหนือจากที่คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบลเสนอในแผนพัฒนาตำบล เสนอคณะกรรมการ พัฒนาสตรีจังหวัด เพื่อขอรับการสนับสนุน

(๓) ประสานงานกับคณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) หน่วยงานภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์

(๔) ปฏิบัติงานร่วมกับกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ ในการพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน รวมทั้ง กิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ในอำเภอ

(๕) ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล และคณะกรรมการ พัฒนาสตรีหมู่บ้าน

(๖) จัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญเกี่ยวกับสตรี เด็ก และเยาวชน เช่น วันแม่แห่งชาติ วันครอบครัว วันสตรีสากล วันเด็กแห่งชาติ วันกตัญญู และวันสำคัญอื่น ๆ ของทางราชการ

(๗) ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานและแก้ไขปัญหาอุปสรรค

(๘) จัดทำทะเบียนข้อมูลเกี่ยวกับสตรี เด็ก และเยาวชนในอำเภอ

(๙) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชนในอำเภอ

(๑๐) ดำเนินงานอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ (กพอ.) และทางราชการมอบหมาย

(๑๑) จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๗ คณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด เรียกชื่อโดยย่อว่า “กพสจ.” ประกอบด้วย ประธาน และกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ อำเภอละสองคน และสตรีที่ทำประโยชน์ในด้านการพัฒนาสตรี ของจังหวัดอีกจำนวนห้าถึงยี่สิบคน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้แต่งตั้ง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงานโดยประสานงานกับคณะกรรมการส่งเสริม และประสานงานสตรีแห่งชาติ (กสส.) ในการสนับสนุนองค์กรสตรีในส่วนภูมิภาค

(๒) รวบรวมปัญหาและความต้องการของสตรี เด็ก และเยาวชนในจังหวัด

(๓) วิเคราะห์ปัญหา สาเหตุ แนวทางแก้ไข และจัดทำแผนงาน โครงการเร่งด่วนหรือ กิจกรรมนอกเหนือจากที่คณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอเสนอ

(๔) ประสานงานกับคณะกรรมการพัฒนาจังหวัด (กพจ.) หน่วยงานภาครัฐบาลและภาคเอกชน เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์

(๕) ปฏิบัติงานร่วมกับกลุ่ม องค์กรต่าง ๆ ในการพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชน รวมทั้ง กิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ในจังหวัด

(๖) ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ คณะกรรมการ พัฒนาสตรีตำบล และคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน

(๗) จัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญเกี่ยวกับสตรี เด็ก และเยาวชน เช่น วันแม่แห่งชาติ วันครอบครัว วันสตรีสากล วันเด็กแห่งชาติ วันกตัญญู และวันสำคัญอื่น ๆ ของทางราชการ

(๘) ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาอุปสรรค

(๙) จัดตั้งชมรมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชนในจังหวัด

(๑๐) จัดทำทะเบียนข้อมูลเกี่ยวกับสตรี เด็ก และเยาวชนในจังหวัด

(๑๑) ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาสตรี เด็ก และเยาวชนในจังหวัด

(๑๒) ดำเนินงานอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาจังหวัดและทางราชการมอบหมาย

(๑๓) จัดประชุมคณะกรรมการพัฒนาสตรีจังหวัด อย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๘ ผู้ที่จะได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ ต้องมี คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสตรีและมีสัญชาติไทย

- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์
- (๓) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำในหมู่บ้านนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือน
- (๔) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- (๕) มีพื้นความรู้ไม่ต่ำกว่าประถมศึกษาตอนต้น หรือที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่า ไม่ต่ำกว่าประโยคประถมศึกษาตอนต้น
- (๖) เป็นนักพรต หรือนักบวช
- (๗) เป็นผู้ร่ากายทุพพลภาพจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ วิกัลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ
- (๘) เป็นผู้ประกอบสัมมาอาชีพะ ไม่บกพร่องในศีลธรรมอันดี

ข้อ ๙ คณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับมีวาระอยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปี นับแต่วันแต่งตั้งเป็นต้นไป และอาจได้รับการคัดเลือกให้ปฏิบัติงานต่อไปได้อีก

ข้อ ๑๐ การประชุมคณะกรรมการแต่ละระดับ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดที่อยู่ในตำแหน่งจึงจะเป็นองค์ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๑ ให้นายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดแล้วแต่กรณีพิจารณาให้บุคคลที่เป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีที่ได้รับแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามข้อ ๘

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) ไปจากหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด ที่ตนประกอบอาชีพอยู่เกินสามเดือน

(๕) คณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับแล้วแต่กรณี มีมติไม่น้อยกว่าสองในสามของคณะกรรมการ มีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ หรือจังหวัด

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่บุคคลซึ่งเป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และมีวาระการปฏิบัติงานเหลืออยู่ไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน ให้ดำเนินการคัดเลือกขึ้นใหม่แทนบุคคลเก่าภายในหกสิบวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างตามวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ และให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้ง อยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนมาดำรงตำแหน่งแทน

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ อาจมีที่ปรึกษาได้ตามความเหมาะสม โดยให้ผู้มีอำนาจมีคำสั่งแต่งตั้งได้ตามข้อ ๔ ข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๗

ข้อ ๑๔ ที่ปรึกษาคณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาด้านวิชาการ ระเบียบกฎหมาย และช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาสตรี หรือตามที่ คณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับร้องขอ

ข้อ ๑๕ ให้เจ้าหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชนส่งเสริมและสนับสนุนให้สตรีที่มีลักษณะเป็นผู้นำ มีโอกาสเป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ โดยพิจารณาจากสตรีที่มีลักษณะเป็นผู้นำที่อยู่ใน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด เป็นคณะกรรมการพัฒนาสตรีในแต่ละระดับ

ข้อ ๑๖ โครงการต่าง ๆ ที่กรมการพัฒนาชุมชนสนับสนุนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารการพัฒนาชนบทและการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค พ.ศ. ๒๕๓๕ ดำเนินงานในหมู่บ้าน และตำบล ให้สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดและหรือสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร่วมกับองค์กรสตรี เป็นผู้ดำเนินงานและรับผิดชอบ

ข้อ ๑๗ ให้เจ้าหน้าที่ของกรมการพัฒนาชุมชนจัดฝึกอบรมหรือประชุมสัมมนาคณะกรรมการ พัฒนาสตรีหมู่บ้าน คณะกรรมการพัฒนาสตรีตำบล และคณะกรรมการพัฒนาสตรีอำเภอ และคณะกรรมการ พัฒนาสตรีจังหวัด ที่ได้รับคัดเลือกและแต่งตั้ง เพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน และสามารถนำไป ปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อ ๑๘ ให้กรมการพัฒนาชุมชนเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาองค์กรสตรีและการพัฒนาสตรี โดยประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ในการวางแผนและส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาสตรี

ข้อ ๑๙ ให้กรมการพัฒนาชุมชนกำหนดรูปแบบเครื่องหมายสัญลักษณ์ขององค์กรสตรี และบัตรประจำตัวของคณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ โดยนายอำเภอหรือปลัดอำเภอผู้เป็น หัวหน้าประจำกิ่งอำเภอหรือผู้ซึ่งนายอำเภอมอบหมาย และผู้ว่าราชการจังหวัดหรือผู้ซึ่งผู้ว่าราชการจังหวัด มอบหมายเป็นผู้ลงนามในบัตรประจำตัวของคณะกรรมการพัฒนาสตรีในแต่ละระดับ

ข้อ ๒๐ ให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละระดับ รายงานผลการปฏิบัติงานให้อำเภอ จังหวัด และกระทรวงมหาดไทยทราบ ภายในเดือนมกราคม พฤษภาคม และกันยายน ของทุกปี การรายงาน ผลการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามแบบที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

ข้อ ๒๑ ให้อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน รักษาการตามระเบียบนี้และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัย ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามระเบียบนี้ คำวินิจฉัยของอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน ให้เป็นที่สิ้นสุด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๘

อารีย์ วงศ์อารยะ

ปลัดกระทรวงมหาดไทย